

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ ३- बमोजिम प्रस्तुत गरिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बु जिल्लासँग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण २०७५ माघदेखि २०७५ चैत्र मसान्तसम्म तेस्रो त्रैमासिक विवरण-

१. सोलुखुम्बु जिल्लाको सामान्य परिचयः

सोलुखुम्बु जिल्ला सगरमाथा अञ्चलको हिमाली भागमा पर्दछ । यस जिल्लाले सोलु तल्लो भू-भाग- र खुम्बु माथिल्लो भू-भाग- क्षेत्रलाई समेट्छ । जिल्लाको सदरमुकाम दुधकुण्ड नगरपालिकामा अवस्थित छ । यस जिल्लाको तल्लो भू-भागमा आदिवासी-जनजाति राईहरुको बस्ती र क्षेत्रीहरु मुख्य रूपमा बस्छन् भने उच्च पहाडी हिमाल- क्षेत्रमा शेर्पाहरु बसोवास गर्दछन् । यस जिल्लामा स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ शान्तिपूर्ण, निष्पक्ष र स्वतन्त्र रूपमा सम्पन्न भएको छ । २०६८ को जनगणनानुसार यस जिल्लाको कूल जनसंख्याको १०५८८६ जसमध्ये महिला ५१.६४॥ पुरुष ४८.३६॥ र ६७.००॥ साक्षरता रहेको छ ।

१.१.१ जिल्लाको भौगोलिक अवस्था संक्षिप्त रूपमा-

क- भौगोलिक अवस्था

विश्वको सबैभन्दा अग्लो भू-भाग सगरमाथा ८८४८ मिटर- देखि नेचाबेतघारी गाविसको तुइन्टार ६०० मिटर- उचाइको भू-भाग यसै जिल्लामा पर्दछ । विभिन्न उच्च पर्वतीय हिमश्रृंखला, डाँडा, पाखा-पखेरा, खोंच, बेंशी, खोल्सा, खोल्सी, ताल तलैया, बौद्ध-संस्कृति, ३ जातका सल्ला, जडीबुटीको खानी, यती जस्ता दुर्लभ वन्यजन्तु तथा अति दुर्लभ बौद्ध सांस्कृतिक सम्पदाको धनी यो जिल्ला नेपाल राज्यको दुर्गम जिल्लाहरु मध्येमा पर्दछ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल ३३१२ वर्ग कि.मि. के.त.बि. २०६८- अर्थात् ३,३९,७७६ हेक्टर रहेको छ । यस मध्ये उच्च हिमाली क्षेत्र १९२५११ हेक्टर ५६.६६॥ -, उच्च पहाडी क्षेत्र १४४४६४ हेक्टर ४२.५१॥ - र मध्य पहाडी क्षेत्र २८०१ ०.८२॥ - रहेको छ । यो जिल्ला २७^०२०'३९" उत्तरी अक्षांशदेखि २८^०६'२४" उत्तरसम्म र ८५^००'२१" पूर्वी देशान्तरदेखि ८७^००'१" पूर्वसम्म

फैलिएर रहेको छ । यसको उत्तरमा रहेको खुम्बु क्षेत्र र दक्षिणमा रहेको नेचा तल्लो भागको उचाइमा निकै ठूलो अन्तर रहेको छ ।

ख- जिल्लाको सीमाना

यस जिल्लाको उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत पर्दछ भने पूर्वमा भोजपुर र संखुवासभा, पश्चिममा दोलखा र रामेछाप तथा दक्षिणमा ओखलढुङ्गा र खोटाङ्ग जिल्लाहरू पर्दछन् ।

ग- राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन

यस जिल्लामा ७ गाँउपालिका, १ नगरपालिका, २ ■ख- प्रदेशसभा सदस्य, १ ■क- प्रतिनिधिसभा पर्दछ ।

घ- नदीनाला र तालतलैयाहरू

यस जिल्लामा दूधकोशी नदी, इङ्खु खोला, लिखु खोला, बेनी खोला, हुँगा खोला, लोदिङ्ग खोला, सोलु खोला, भोटेकोशी र खहरे खोला जस्ता ठूला-साना नदीहरू निरन्तर बग्ने गर्दछन् । प्रमुख कुण्ड तथा पोखरीहरू गोक्यो, इम्जा, दूधकुण्ड, साल्पापोखरी, पाँच पोखरी, भुत पोखरी, सुकेपोखरी, जालिमपोखरी पर्दछन् ।

२. जिल्ला प्रशासन कार्यालय सोलुखुम्बुको सामान्य परिचय स्वरूप र प्रकृति ॥

जिल्लामा शान्ति, सुरक्षा र सुव्यवस्था कायम गरी जनताको जीउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गर्नु जिल्ला प्रशासन कार्यालयको मुख्य कार्य हो। यस कार्यालयका काम, कर्तव्य र अधिकारहरूलाई मूलतः स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८ ले व्यवस्था गरेको छ । जिल्लामा विकास निर्माण कार्यहरूको लागि उपयुक्त वातावरण निर्माण गर्न सहयोग र सहजीकरण, विपद् व्यवस्थापन, आपूर्ति व्यवस्थापन, सेवा प्रवाहको अनुगमन, प्रचलित कानूनमा तोकिएका विषयहरूमा न्याय निरूपण, आर्थिक अनियमितता एवं भ्रष्टाचार नियन्त्रण जस्ता कार्यहरू

सम्पादन गरी जिल्लामा सुशासनको प्रत्याभूतिका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुले यस जिल्लालाई शान्त, सुरक्षित र समुन्नत बनाउने दुरदृष्टि (vision) का साथ विधिको शासन अवलम्बन गरी शान्ति सुरक्षाको अवस्थालाई सुदृढ बनाउँदै प्रभावकारी सेवा प्रवाहको माध्यमद्वारा सुशासनको प्रत्याभूति गर्ने लक्ष्यहरू (goals) लिएर काम गरिरहेको छ। यी लक्ष्यहरू प्राप्तिका लागि यस कार्यालयले सुरक्षा निकायहरूको समन्वयात्मक परिचालनद्वारा जिल्लामा शान्ति सुरक्षाको स्थितिलाई सुदृढ बनाउने, जिल्लामा विधिको शासन सुनिश्चित गर्ने, विपद्को एकीकृत र समन्वयात्मक व्यवस्थापन गर्ने, आपूर्ति व्यवस्थापनलाई चुस्त बनाउने, सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने, मानव अधिकारको संरक्षण गर्ने र पारदर्शिता एवं जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यहरू (objectives) लाई आत्मसात गरेको छ।

३. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुको काम, कर्तव्य र अधिकारः

- क) जिल्लामा शान्ति, सुरक्षा र सुव्यवस्था कायम गर्ने।
- ख) जिल्लामा संचालित विकास कार्यहरूमा सहयोग गर्ने।
- ग) जिल्लामा रहेका नेपाल सरकारका सम्पत्तिहरूको संरक्षण गर्ने।
- घ) तिब्बतीयन शरणार्थी परिचयपत्र वितरण/नविकरण ।
- ङ) जिल्लामा आइपर्ने विपद्हरूको व्यवस्थापन गर्ने।
- च) जिल्लामा वस्तुहरूको आपूर्तिलाई व्यवस्थित गर्ने।
- छ) नागरिकताको प्रमाणपत्र वितरण गर्ने।
- ज) हातहतियारको इजाजत प्रदान तथा नवीकरण गर्ने।
- झ) राहदानी सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- ञ) संस्था दर्ता तथा नवीकरण गर्ने।

- ट) प्रचलित कानून र नेपाल सरकारको निर्देशन बमोजिम अन्य विविध कार्यहरु गर्ने।
 ठ) जिल्लामा यासांगुम्बा लगायतका जडीबुटीहरु संकलन र निकासी गर्ने समयमा आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था तथा सहयोग गर्ने ।

४. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्यविवरणः

सि.नं.	पद	दरबन्दी संख्या	कैफियत
१	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	१	
२	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी	१	
३	नायव सुब्बा	४	
४	लेखापाल	१	
५	कम्प्युटर अपरेटर	२	
६	खरिदार	४	
८	हलुका सवारी चालक	१	
९	कार्यालय सहायक	६	भान्से समेत
	जम्मा	२०	

५. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुबाट प्रदान गरिने सेवाः

क) स्थानीय प्रशासन तथा शान्ति सुरक्षा सम्बन्धी सेवाः

- नाम थर वा उमेर आदि प्रमाणित।
- नावालकको उमेर प्रमाणित।
- पारिवारिक पेन्शन, शपथ पत्र र रहलपहल सम्बन्धी सिफारिस।
- दलित, आदिवासी जनजाति प्रमाणित।
- पत्रपत्रिका दर्ता।
- छापाखाना दर्ता।
- पारिवारिक विवरण प्रमाणित।

- नाता प्रमाणित।
- विविध कार्य।

ख) राहदानी सम्बन्धी सेवा॥

- राहदानी फाराम संकलन।
- द्रुत सेवा अभिलेख प्रमाणित।
- राहदानी वितरण।
- MRP को विवरण संशोधन।

ग) नागरिकता सम्बन्धी सेवा॥

- वंशजको आधारमा नागरिकताको प्रमाण पत्र वितरण।
- वैवाहिक अंगीकृत नागरिकताको प्रमाण पत्र वितरण।
- नागरिकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि वितरण।
- नाम थर जन्म मिति संशोधन।

घ) तिब्बतीयन शरणार्थी परिचयपत्र वितरण। नविकरण

ङ) मुद्दा तथा ठाडो उजुरी सम्बन्धी सेवा॥

- गुनासो वा ठाडो उजुरी।

च) हातहतियार इजाजत तथा नवीकरण सम्बन्धी सेवा॥

- हातहतियार इजाजत, नामसारी, नवीकरण र स्वामित्व हस्तान्तरण।

छ) संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी सेवा॥

- संस्था दर्ता।
- संस्था नवीकरण।
- संस्थाको विधान संशोधन।
- जिल्लामा संस्थाको शाखा खोल्ने स्वीकृति।

ज) आपूर्ति व्यवस्था अनुगमन सम्बन्धी सेवा॥

- सहज आपूर्ति व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्नका लागि बजार अनुगमन तथा नियमन।

झ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सेवा॥

- जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठक व्यवस्थापन।
- विपद् सम्बन्धी कार्ययोजना निर्माण।
- विपद् न्यूनीकरणका लागि तयारी।
- विपदमा भएको क्षति विवरण संकलन।
- विपदमा पीडित भएकाहरुलाई क्षतिपूर्ति एवं राहत वितरण तथा पुनःस्थापना।

ञ) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान सम्बन्धी सेवा॥

- अख्तियार दुरुपयोग सम्बन्धी उजुरी एवं निवेदनहरु उपर छानवीन।

६. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सोलुखुम्बुमा रहेका शाखा र जिम्मेवार अधिकारी॥

सि.नं.८	शाखाको नाम	जिम्मेवार अधिकारी	कैफियत
१	स्थानीय प्रशासन तथा शान्ति सुरक्षा शाखा	लक्ष्मी कुमारी शाही	
२	राहदानी शाखा	चन्द्र प्रसाद लुईटेल	
३	नागरिकता शाखा	जनार्दन निरौला	
४	मुद्दा शाखा	चन्द्र प्रसाद लुईटेल	
५	लेखा शाखा	ईश्वर प्रसाद काफ्ले	

७. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि॥

सि.नं.८	प्रदान गरिने सेवा	लाग्ने दस्तुर रु	लाग्ने अवधि	कै
१	वंशजको आधारमा नेपाली	१०। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै	

	नागरिकताको प्रमाण पत्र वितरण		दिन	
२	नागरिकताको प्रतिलिपि वितरण	१३। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
३	वैवाहिक अंगिकृत नागरिकताको प्रमाण पत्र वितरण	१०। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
४	राहदानी फाराम संकलन	२५००। नावालक ५०००। साधारण १००००। द्रुत	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
५	द्रुत सेवा अभिलेख प्रमाणित		प्रक्रिया पुगेकै दिन	
६	राहदानी वितरण		तुरुन्त	
७	गुनासो वा ठाडो उजुरी	१० को टिकट	यथाशीघ्र	
८	नाम थर उमेर आदि प्रमाणित	१० को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
९	नावालकको उमेर प्रमाणित	१० को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१०	पारिवारिक पेन्सन, शपथ पत्र र रहलपहल सम्बन्धी सिफारिस	१० को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
११	संस्था दर्ता	१०००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१२	संस्था नवीकरण	५००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१३	संस्थाको विधान संशोधन	१० को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	

१४	जिल्लामा संस्थाको शाखा खोल्ने स्वीकृति	१० को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१५	दलित, मधेशी, आदिवासि सिफारिस	१०। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१६	पत्रपत्रिका दर्ता	दैनिक १०००। साप्ताहिक ५००। पाक्षिक ३००। मासिक २००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१७	छापाखाना दर्ता	१०००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१८	हातहतियार नामसारी	१०००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
१९	हालहाल जिल्ला भित्रको नवीकरण	१५०।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२०	हालहाल नेपाल भरिको नवीकरण	३००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२१	नाम थर जन्म मिति संशोधन	१०। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२२	नाता प्रमाणित	१०। को टिकट	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२३	तिव्वतीयन शरणार्थी परिचयपत्र नविकरण	१००।	प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२४	क्षतिपूर्ति एवं राहत वितरण		प्रक्रिया पुगेकै दिन	
२५	सार्वजनिक अपराध सम्बन्धी मुद्दा	१०। को टिकट	कानून बमोजिम	
२६	अख्तियार दुरुपयोग सम्बन्धी	१०। को टिकट	यथाशीघ्र	

	मुद्दा			
२७	अन्य मुद्दा	१०। को टिकट	यथाशिघ्र	

८. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारीः

क) निर्णय गर्ने प्रक्रियाः सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ एवं सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ लगायत प्रचलित कानून बमोजिम।

ख) निर्णय गर्ने अधिकारीः

- प्रमुख जिल्ला अधिकारी।
- सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीः प्रमुख जिल्ला अधिकारीबाट अधिकार प्रत्यायोजन भए बमोजिम।

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारीः प्रचलित कानून बमोजिम।

१०. सम्पादन गरेको कामको विवरणः २०७५ माघ १ देखि चैत्र मसान्तसम्मको

सि. नं.	सम्पादन गरेको काम	कामको परिमाण	कैफियत
१	नागरिकता वितरण प्रतिलिपि वाहेक-	४४१	
२	नागरिकताको प्रतिलिपि वितरण	२७५	
४	राहदानी सिफारिस	४४५	
५	राहदानी वितरण	२४४	
६	गुनासो वा ठाडो उजुरी	१४	
७	वजार निरीक्षण	२	
८	नावालकको उमेर प्रमाणित	२०	
९	कार्यालय निरीक्षण	१	
१०	संस्था दर्ता	२५	

१२	संस्था नवीकरण	२६	
१३	संस्थाको विधान संशोधन	१	
१५	दलित, आदिवासि सिफारिस	५०	
१६	पत्रपत्रिका दर्ता	०	
१८	हातहतियार नामसारी	०	
१९	हातहतियार जिल्ला भित्रको नवीकरण	०	
२०	हातहतियार नेपाल भरिको नवीकरण	०	
२३	प्रकोप पीडितलाई राहत वितरण	२००००	₹
२४	सार्वजनिक अपराध सम्बन्धी मुद्दा	४	
२५	अख्तियार दुरुपयोग सम्बन्धी मुद्दा	३	
२८	एकीकृत घुम्ति शिविर आयोजना	१	
३०	विकास आयोजना निरिक्षण	१	
३१	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमहरूको समन्वय	१	
३२	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रहरूको स्थलगत निरिक्षण	२	
३३	सेवाग्राही सन्तुष्टि स्तरको मापन		
३४	राजनीतिक दलहरू, गैर-सरकारी र नागरिक समाज संगको समन्वय	राम्रो भएको	
३५	बजार सरसफाई अभियानको समन्वय	०	
३६	तिब्बतीयन शरणार्थी परिचयपत्र नविकरण	२	

११. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पदः

क) कार्यालय प्रमुखः

- नामः नरेन्द्र कुमार राना
- पदः प्रमुख जिल्ला अधिकारी

ख) सूचना अधिकारीः

- नामः लक्ष्मी कुमारी शाही

- पदः सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१२. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूचीः

- स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८
- नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३
- दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९
- लागु औषध ■नियन्त्रण- ऐन, २०३३
- हातहतियार तथा खरखजना ऐन, २०१८
- आवश्यक पदार्थ नियन्त्रण ■अधिकार- ऐन, २०१७
- आवश्यक वस्तु संरक्षण ऐन, २०१२
- केही सार्वजनिक अपराध ■नियन्त्रण- ऐन, २०२७
- भ्रष्टाचार नियन्त्रण ऐन, २०५९
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
- राहदानी ऐन, २०२४
- सार्वजनिक सुरक्षा ऐन, २०४६
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४
- उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४
- जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
- विवाह दर्ता ऐन, २०२८
- सुशासन ■व्यवस्थापन तथा संचालन- ऐन, २०६४
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- नेपाल नागरिकता नियमावली, २०६३
- राहदानी नियमावली, २०६७

